

Tisková zpráva ze dne 25. srpna 2016, České Budějovice

Českobudějovičtí hydrobiologové připravují průzkum lipenské nádrže

Rozsáhlý hydrobiologický průzkum lipenské přehrady chystají na přelom srpna a září vědci z Biologického centra Akademie věd ČR ve spolupráci s Jihočeským územním svazem Českého rybářského svazu. Největší českou vodní nádrž a její rybí obyvatele budou detailně sledovat šest dní a nocí v posledním prázdninovém týdnu za pomoci moderní techniky, vč. nejrůznějších lovných sítí, echolotů a sonarů. Cílem průzkumu je mimo jiné zjistit, jestli se vzpamatovala populace candáta, které před několika lety hrozil kolaps.

„Candát je pro řadu rybářů nejzajímavějším druhem jezera z hlediska sportovního rybolovu. V posledních dekádách minulého století bylo Lipno velmi bohaté na candáta a na jeho potravní druhy, ale po roce 2000 výrazně zchudlo,“ říká Jan Kubečka, ředitel Hydrobiologického ústavu Biologického centra AV ČR. Poslední průzkum tady prováděli českobudějovičtí hydrobiologové v roce 2012, kdy byly celkové rybářské úlovky candáta jen zlomkem původního stavu. Ochránit dravé ryby v Lipně měl kromě vyhlášení rozsáhlých chráněných rybích oblastí a dalších opatření především zákaz lovu na nástražní rybku menší než 20 cm, platící od r. 2009. Od letoška byl tento zákaz zmírněn na minimální délku nástražní rybky 15 cm, a proto je nejvyšší čas prověřit, zda ochranná opatření populaci candáta pomohla.

„Candát i další druhy dravých ryb, jako jsou štika, okoun, sumec, nejsou jen pochoutkou na náš stůl, ale mají i vysokou sportovní hodnotu; řada rybářů ryby po ulovení pouští, dělá jim potěšení rybu přelstít a ulovit. Proto jsme zavedli tak razantní opatření a povolujeme metody lovu, které ryby co nejméně poškozují, a máme zájem najít správný způsob rybářského managementu nádrže, který zachová i úlovky dravých ryb, i když nám je jasné, že doba hojnosti jako před dvaceti lety už je i vzhledem k dalším okolnostem zřejmě pryč,“ dodává Milan Hladík, hospodář Jihočeského územního svazu.

První část výzkumu se uskutečnila ve spolupráci se sportovními rybáři již v červnu, kdy byly odebírány vzorky ulovených candátů pro analýzu věkové struktury populace. Hlavní část výzkumu začne 29. srpna. Během týdne prozkoumá dvacetičlenný tým vědců celou plochu nádrže od přítoku až k hrázi. Zázemí jim poskytne poříční dozorství Povodí Vltavy v Hůrce u Černé v Pošumaví. Po důkladném zmapování a následných analýzách stavu populace candáta a jeho potravní základny, tedy menších velikostí kaprovitých a okounovitých ryb, pak navrhnou doporučení pro obhospodařování lipenské nádrže. Mezi ně patří např. úpravy pravidel rybolovu, návrhy vysazování ryb či výpočty očekávané produkce. Cílem je dosáhnout trvale udržitelného výnosu včetně trofejních úlovků a zároveň zachovat ekologicky vyvážený stav v nádrži.

Komplexní průzkum rybí obsádky se ale zdaleka nesoustředí pouze na candáta. Vědci budou podle certifikovaných evropských norem analyzovat celkové složení rybí obsádky, včetně potravní základny nedravých ryb a plůdkových společenstev. Výsledky analýz využijí i v rámci letos zahájeného mezinárodního projektu ClimeFish, který si klade za cíl načrtnout dlouhodobé předpovědi pro mořskou i sladkovodní produkci ryb v závislosti na změnách klimatu a dalších antropogenních vlivech a navrhnout doporučení, jak se připravit a adaptovat na změnu klimatu s co nejmenšími ekonomickými ztrátami a společenskými následky.

„Vody se kvůli změnám klimatu ohřívají rychle. Za 30 let, kdy každoročně sledujeme nádrž na Římově, stoupla průměrná teplota téměř o dva stupně. Dalším výrazným vlivem je obecné snižování živinové zátěže. Oba vlivy mají za následek menší počet ryb a také to, že jsou ryby menší, což rybáře málokdy těší,“ upozorňuje Jan Kubečka. Českobudějovičtí vědci již několik dekád pravidelně monitorují česká jezera a nádrže, a vycházejí tak z cenných dlouhodobých řad údajů. „Už teď je zřejmé, že budou v českých vodách ubývat chladnomilné druhy, jako je pstruh a síh, naopak bude stoupat produkce teplovodních druhů jako sumec, candát a kapr,“ dodává Jan Kubečka.

Do předpovědí budou zahrnuty kromě změn teplotního režimu také změny průtoků a kolísání vody (sucha a povodně), změny chemismu vody (živinová zátěž, znečištění), změny reprodukce, růstu a věkového složení ryb a také celkové změny v životním prostředí ryb a vodním ekosystému.

Kontakt:

Prof. RNDr. Jan Kubečka, CSc., ředitel Hydrobiologického ústavu Biologického centra AV ČR, tel. 387775891, mobil: 604344267 e-mail: kubecka@hbu.cas.cz

Mgr. Daniela Procházková, referentka publicity, Biologické centrum AV ČR, tel. 387 775 064, mobil: 778468552, e-mail: daniela.prochazkova@bc.cas.cz

RNDr. Milan Hladík, PhD., hospodář, Český rybářský svaz, z. s., Jihočeský územní svaz, mobil 602 528 006, e-mail: milanhlad@yahoo.co.uk

Projekt ClimeFish získal finanční podporu z programu Evropské Unie pro výzkum a inovace (program H2020) na základě grantové dohody č. 677039.

